

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 sierpnia 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił A. O. (1) prawa do rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, wobec nieudowodnienia 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że do prac wykonywanych w warunkach szczególnych nie zaliczono wnioskodawcy okresów od 4 listopada 1978 r. do 10 maja 1997 r. , od 19 maja 1997 r. do 31 grudnia 2008 r. ponieważ wskazane w świadectwie pracy stanowiska nie odpowiadają rodzajom prac, stanowiskom wykazanym w we wskazanych działach, pozycjach, punktach rozporządzenia i zarządzeń resortowych.

/decyzja k.13 plik I akt ZUS/

W dniu 23 września 2022 r. A. O. (2) złożył odwołanie od ww. decyzji. W treści odwołania wskazał, że pracę w warunkach szczególnych wykonywał w okresie od 4 listopada 1978 r. do 10 maja 1997 r. na stanowisku elektromontera, od 1 lipca 1997 r. do 31 sierpnia 2001 r. na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń energetycznych oraz w okresie od 1 września 2001 r. do 31 grudnia 2008 r. na stanowisku elektromontera. A. O. (2) podkreślił, że na ww. stanowiskach pracy powierzone obowiązki pracownicze wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu, a co istotne odpowiadają one stanowiskom wymienionym w treści rozporządzenia z 7 lutego 1983 w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze , jak i stanowiskom wymienionym w odpowiednich zarządzeniach resortowych. A. O. (2) wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych oraz wniósł o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania wg norm przepisanych.

/odwołanie k.3 – 7/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. W treści odpowiedzi pełnomocnik organu rentowego wskazał, że na podstawie nowych dowodów do prac wykonywanych w warunkach szczególnych uwzględniono wnioskodawcy okres od 1 lipca 1997 r. do 31 grudnia 2008 r. tj. 11 lat , 5 miesięcy oraz 25 dni z wyłączeniem okresu nieskładkowego od 28 grudnia 1999 r. do 3 stycznia 2000 r.

/odpowiedź na odwołanie k.10 – 11/

Decyzją z dnia 30 września 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił A. O. (1) prawa do rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wobec nieudowodnienia 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że do prac wykonywanych w warunkach szczególnych nie zaliczono wnioskodawcy okresu od 4 listopada 1978 r. do 10 maja 1997 r. ponieważ wskazane w świadectwie pracy stanowiska nie odpowiadają rodzajom prac , stanowiskom wykazanym w we wskazanych działach, pozycjach , punktach rozporządzenia i zarządzeń resortowych.

/decyzja – plik I akt ZUS/

W dniu 19 października 2022 r. A. O. (2) złożył odwołanie od ww. decyzji. W treści odwołania wskazał, że pracę w warunkach szczególnych wykonywał w okresie od 4 listopada 1978 r. do 10 maja 1997 r. na stanowisku elektromontera. A. O. (2) podkreślił , że w ww. okresie wykonywał prace wymienione w wykazie A , dział XIV , poz. 25 rozporządzenia z 7 lutego 1983 w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. A. O. (2) wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych oraz wniósł o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania wg norm przepisanych.

/odwołanie k.3 – 6 odwrót akt o sygn. VIII U 2099/22/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.7 – 7 odwrót akt o sygn. VIII U 2099/22/

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2022 r. Sąd zarządził połączenie sprawy o sygnaturze akt VIII U 2099/22 ze sprawą o sygnaturze akt VIII U 1999/22 w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz zarządził ich prowadzenie pod sygnaturą VIII U 1999/22.

/postanowienie k.13 akt o sygn. VIII U 2099/22/

Na rozprawie w dniu 20 czerwca 2023 r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania, a pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie oraz wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

/protokół rozprawy z dnia 20 czerwca 2023 r. , płyta CD k.92/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. O. (2) urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

Okres zatrudnienia wnioskodawcy w (...) sp. z o.o. –(...) od 1 lipca 1997 r. do 31 grudnia 2008 r. tj. 11 lat , 5 miesięcy oraz 25 dni został mu zaliczony do prac wykonywanych w warunkach szczególnych.

/okoliczność bezsporna/

W okresie od 4 listopada 1978 r. do 10 maja 1997 r. A. O. (2) zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) zajmujących się produkcją pończoch oraz rajtuz.

/okoliczność bezsporna/

Podczas zatrudnienia w ww. zakładzie pracy A. O. (2) zajmował następujące stanowiska pracy:

- od 4 listopada 1978 r. elektryka w (...).
- od 1 sierpnia 1979 r. elektromontera w Wydziale Działania.
- od 20 lutego 1984 r. elektromontera w (...)

/dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.51 – 80/

Podczas pracy na stanowisku elektryka/elektromontera w Wydziale Działania ww. zakładu pracy wnioskodawca pracował od godziny 7 do 15, zajmował się naprawą, usuwaniem awarii maszyn dziewiarskich, a nadto ich konserwacją, czyli planowanymi remontami maszyn pończoszniczych na wydziale produkcyjnym. Często również zostawały rzeczy do naprawy po nocnej zmianie, gdyż zakład pracował w ruchu ciągłym. W ww. zakładzie pracy dziewiarnia zajmowała 5 pięter, znajdowało się tam około 2000 maszyn dziewiarskich i wszystkie skarżący utrzymywał w ruchu. Wnioskodawca m.in. wymieniał styczniki, przekaźniki, transformatory, wymieniał przewody elektryczne, demontował oraz montował silniki. A. O. (2) powierzone obowiązki wykonywał samodzielnie, przy czym w przypadku wymiany i montażu silników korzystał z pomocy pozostałych członków brygady. Samych silników odwołujący nie naprawiał, tylko były one wożone do innej brygady, na przewijalnię, która zajmowała się naprawami silników. Wnioskodawca zajmował się również wymianą oświetlenia na hali produkcyjnej. Ta wymiana miała miejsce na wysokości 4-5 m, a nadto odbywała się nad pracującymi maszynami na hali produkcyjnej. Ponadto (...) konserwował maszyny dziewiarskie oraz sprawdzał ich

stan techniczny m.in. uzupełniał poziom oleju, wymieniał kable, bo pękały, gąbki. Wszystkie wyżej ww. obowiązki wykonywał wyłącznie na hali produkcyjnej od 7 do 15 podczas pracy pozostałych maszyn.

Na Dziewiarni było bardzo gorąco – zawsze ok. 30 stopni, a latem nawet do 50 stopni. Mury pracownicy polewali wodą, żeby je ochłodzić. Nie wolno było otwierać okien, bo przedza się zrywała. Panowała duża wilgotność, środowisko było zaolejone – olej latał w powietrzu, od maszyn. Był ogromny huk, ponad 120 decybeli, bo każda maszyna posiadała 2-3 silniki i wentylator – pracownicy musieli mieć słuchawki na uszach.

Bez znaczenia była nazwa stanowiska ponieważ w Zakładzie zamiennie używano nazw stanowisk elektryk i elektromonter, zaś czynności na tych stanowiskach były tożsame.

Po przejściu do (...) wnioskodawca zajmował się wszelkimi kwestiami związanymi z oświetleniem terenu zakładu pracy, stacją główną RG-15, stacjami oddziałowymi, węzłami cieplnymi, akumulatorownią, sprężarkownią, wykonywaniem przeglądów, konserwacją stacji wysokiego napięcia, w pomieszczeniach sprężarek, wózków akumulatorowych, a także węzłami cieplnymi. W akumulatorowni był pracownik, który rozrabiał kwasy, a wnioskodawca w tym czasie zajmował się instalacją elektryczną, gniazdami. Trzeba było obejść wszystkie stacje, sprawdzić czy kable się nie grzeją, czy bezpieczniki są sprawne. Ponadto podczas pracy w (...) wnioskodawca okazjonalnie zajmował się również wymianą oświetlenia na halach produkcyjnych. Skarżący nie pracował wówczas cały czas na hali produkcyjnej, czasami przebywał na niej cały dzień, a czasami nie przebywał w ciągu dnia pracy, bo wykonywał inne zleczone czynności.

/zeznania świadków: W. S. min.00:29:27 – 00:40:20, A. S. min.00:40:20 – 00:49:47, J. K. min.00:49:27 – 00:58:36, P. K. min.00:58:36 – 01:01:24, zeznania wnioskodawcy min.01:03:08 – 01:16:07 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:06:12 – 00:24:43 rozprawy z dnia 20 czerwca 2023 r., płyta CD k.92/

W dniu 17 września 1999 roku zakład pracy(...) z siedzibą w Ł. wystawił skarżącemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym zaświadczył, iż wnioskodawca w okresie od dnia 4 listopada 1978 roku do dnia 10 maja 1997 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w wykazie A, Dziale XIV, poz. 25 pkt 1 tj. w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego, tj. bieżąca konserwacja urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe są wykonywane prace wymienione w wykazie – stanowisko na którym prace wykonywane są stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie, elektromonter

/świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach – k. 5 załączonych akt rentowych/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy w tym w aktach ZUS, w szczególności na podstawie dokumentacji osobowej zatrudnienia ubezpieczonego oraz zeznań samego wnioskodawcy i świadków, którzy pracowali z wnioskodawcą w spornym okresie, a tym samym dysponują wiedzą w zakresie obowiązków, jakie wówczas faktycznie wykonywał. Zgromadzone dokumenty, zeznania ubezpieczonego i świadków nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności, znajdują potwierdzenie w załączonej dokumentacji osobowej, uzupełniają się wzajemnie i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie, czy A. O. (1) przysługuje prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Stosownie do art. 2 pkt 5 i art.21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz.164) rekompensata stanowi odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (tak M. Zieleniecki - Komentarz do art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX, por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.03.2016 r., III AUa 1899/15 – LEX 2044406).

Zgodnie z art.21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art. 23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Artykuł 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty, tj.:

- 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej,
- 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Przesłanką negatywną zawartą w art. 21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych jest nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W literaturze podkreśla się, że wykładnia przepisu art. 21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych nie może prowadzić do absurdalnego wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Skoro zgodnie z art.23 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Przyjąć tym samym również należy, że rekompensata nie przysługuje tym ubezpieczonym, którzy zostali objęci ubezpieczeniem społecznym lub rozpoczęli służbę po 31 grudnia 1998 roku.

Analiza układu warunkującego prawo do emerytury pomostowej prowadzi do wniosku, że świadczenie to przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.32 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale nie nabyli prawa do emerytury pomostowej z powodu nieuznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (tak M. Zieleniecki - Komentarz do art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX).

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że odwołujący się nie nabył prawa do emerytury pomostowej, ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Stosownie natomiast do treści art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 504), za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z §1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Podkreślić należy, iż organ rentowy uznał, iż wnioskodawca wykazał, że podczas pracy w (...) w okresie od 1 lipca 1997 r. do 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych (łącznie udokumentował 11 lat, 5 miesięcy oraz 25 dni).

W niniejszym postępowaniu wnioskodawca domagał się ustalenia, że pracę w warunkach szczególnych wykonywał także w okresie zatrudnienia w (...) od 4 listopada 1978 r. do 10 maja 1997 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. 2011. 237.1412) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia. W myśl §21-23 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 25 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 k.p.c., który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udowodniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Mając powyższe na uwadze podnoszony przez organ rentowy zarzut braku wykazania przez wnioskodawcę wykonywania pracy w warunkach szkodliwych wobec nieprzedstawienia stosownego świadectwa nie mógł odnieść skutku.

Dla rozstrzygnięcia spornej kwestii zasadnym stało się zatem ustalenie, czy praca wykonywana przez ubezpieczonego w spornym okresie była wykonywana w warunkach szczególnych, o jakich mowa w cytowanych wyżej przepisach, wszelkimi środkami dowodowymi, tj. na podstawie zeznań świadków, zeznań samej ubezpieczonej oraz dowodów z dokumentów przedłożonych w toku postępowania dowodowego. Z tych też przyczyn sąd dopuścił dowód z zeznań świadków, przesłuchania wnioskodawcy oraz załączonych akt osobowych.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji.

Analiza treści wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że do prac w warunkach szczególnych należą m.in. wymienione w dziale XIV poz. 25 – bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie oraz w dziale II - prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych.

Przyczyną nieuwzględnienia przez organ rentowy okresu od 4 listopada 1978 r. do 10 maja 1997 r. do stażu pracy w warunkach szczególnych był fakt, że wskazany przez pracodawcę w świadectwie pracy w warunkach szczególnych, rodzaj prac nie odpowiadał rodzajom prac, stanowiskom wymienionym w rozporządzeniu i zarządzeniu resortowym.

Podkreślić jednak należy, że istotnym jest, jakie prace faktycznie w toku swojego zatrudnienia wykonywał skarżący oraz czy prace te są wymienione w cytowanym wyżej rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku, gdyż właśnie to rozporządzenie jest aktem prawnym, w oparciu o który należy orzekać, czy dana praca była pracą w warunkach szczególnych. Sama natomiast nazwa stanowiska nie może dyskwalifikować faktycznie wykonywanych prac w spornym okresie zatrudnienia. O uznaniu wykonywanej pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, nie decyduje literalne brzmienie nazwy stanowiska wskazanego w świadectwie pracy, lecz charakter pracy faktycznie wykonywanej, która odpowiada stanowisku pracy wymienionemu w przedmiotowym wykazie.

W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że w okresie od 4 listopada 1978 r. do 19 lutego 1984 r. wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się naprawą, usuwaniem awarii maszyn dziewiarskich, a nadto ich konserwacją, czyli planowanymi remontami maszyn pończoszniczych na wydziale produkcyjnym. Często również zostawały rzeczy do naprawy po nocnej zmianie, gdyż zakład pracował w ruchu ciągłym. W ww. zakładzie pracy dziewiarnia zajmowała 5 pięter, znajdowało się tam około 2000 maszyn dziewiarskich i wszystkie skarżący utrzymywał w ruchu. Wnioskodawca m.in. wymieniał styczniki, przekaźniki, transformatory, wymieniał przewody elektryczne, demontował oraz montował silniki. (...) powierzone obowiązki wykonywał samodzielnie, przy czym w przypadku wymiany i montażu silników korzystał z pomocy pozostałych członków brygady. Samych silników odwołujący nie naprawiał, tylko były one wożone do innej brygady, na przewijalnię, która zajmowała się naprawami silników. Wnioskodawca zajmował się również wymianą oświetlenia na hali produkcyjnej. Ta wymiana miała miejsce na wysokości 4-5 m, a nadto odbywała się nad pracującymi maszynami na hali produkcyjnej. Ponadto (...) konserwował maszyny dziewiarskie oraz sprawdzał ich stan techniczny m.in. uzupełniał poziom oleju, wymieniał kable, bo pękały, gąbki. Wszystkie wyżej ww. obowiązki wykonywał wyłącznie na hali produkcyjnej od 7 do 15 podczas pracy pozostałych maszyn.

Na Dziewiarni było bardzo gorąco – zawsze ok. 30 stopni, a latem nawet do 50 stopni. Mury pracownicy polewali wodą, żeby je ochłodzić. Nie wolno było otwierać okien, bo przedza się zrywała. Panowała duża wilgotność, środowisko było zaolejone – olej latał w powietrzu, od maszyn. Był ogromny huk, ponad 120 decybeli, bo każda maszyna posiadała 2-3 silniki i wentylator – pracownicy musieli mieć słuchawki na uszach.

Bez znaczenia była nazwa stanowiska ponieważ, jak zgodnie zeznali wnioskodawca i świadkowie, w Zakładzie zamiennie używano nazw stanowisk elektryk i elektromonter, zaś czynności na tych stanowiskach były tożsame.

W przeprowadzonym postępowaniu sądowym ubezpieczony udowodnił zatem, że w ww. okresie wykonywał prace w szczególnych warunkach, przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano – montażowe i budowlano – remontowe urządzeń na oddziałach, będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane były prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu. Wyżej wymienione prace były wykonywane w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy przez wnioskodawcę. Stanowiły podstawowe, zasadnicze zajęcie pracownika w okresie od 4 listopada 1978 r. do 19 lutego 1984 r. (5 lat 3 miesiące 16 dni)

Nie ulega również wątpliwości, że stanowisko, na którym świadczył pracę wnioskodawca odpowiada pracy wymienionej w wykazie A, dziale XIV, poz. 25 pkt 1 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG Nr 4, poz. 7) tj. bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie - stanowiska pracy, na których prace wykonywane są stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że ubezpieczony wykazał, iż stale, a więc w sposób ciągły w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy świadczył pracę w ww. okresie, co z okresem już uznanym przez organ rentowy daje staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze wynoszącym ponad 15 lat.

Na marginesie Sąd pragnie zaznaczyć, że jakkolwiek prace przy remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych zaliczane są do prac wykonywanych w warunkach szczególnych, to jednak zważywszy na okoliczność, że wnioskodawca w niniejszym postępowaniu wykazał wymagany staż pracy w warunkach szczególnych, bezcelowym było szczegółowe badanie charakteru pracy skarżącego w okresie od 20 lutego 1984 r. do 10 maja 1997r.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżone decyzje i przyznał (...) prawo do rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. na rzecz (...) kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015 poz. 1800).

S.B.